10

Gemeente
Amsterdam

Agenda Subdriehoek

Aan	[redacted] Sebastiaan Capel, [redacted] Marjolein van der Vlugt, [redacted] (notulen)
Vergadering	Maandag 15 februari 2016 14.00-15:30 uur DB kamer, stadsdeel Zuid
Voorzitter	Sebastiaan Capel
Onderwerp	Subdriehoek

1.	**Opening**	
2.	**Verslag vorige vergadering** **Vertrouwelijk verslag vorige vergadering**	bijlage separaat
3.	**Incidenten**	bespreken
	Agendapunten	
4.	**Social Media; korte presentatie** [redacted]	mondeling
5.	**Terugblik strategisch/tactisch overleg**	mondeling
6.	**Rapportage overvallen; ter bespreking**	bijlage
7.	**SAOA Evaluatie 2015 en inspanningsverplichtingen 2016 en jaarrooster 2016; tkn**	Nazending
8.	**Vondelparkgroep (zorg)aanpak 2016; ter bespreking**	bijlage
9.	**Terugblik acties Veiligheid**	bijlage
10.	**Wvttk**	mondeling
11.	**Rondvraag**	mondeling
12.	**Sluiting**	

TKN - Terugdringen middelengebruik onder minderjarigen

11

Gemeente Amsterdam

Overleg burgemeester-voorzitters – 21 maart 2016 -

Portefeuille	Burgemeester en stadsdeelvoorzitters
Agendapunt:	Verdiepingshalfuur presentatie Sociale Media
Onderwerp:	Sociale Media
Type beslissing	Na bespreken presentatie opdracht geven tot verkennend onderzoek
Korte toelichting:	Korte toelichting op de gevraagde beslissing (denk aan o.a. historie, bestuurlijke context en inhoudelijke onderbouwing)

Sociale media is niet meer weg te denken
De jeugd bevindt zich massaal op internet en staat met elkaar in contact via sociale media. Bekende risico's met high impacteffect die jongeren daarbij kunnen lopen, zijn sexting en grooming, cyberpesten, georganiseerde straatgevechten, drugsverkoop/-inkoop en criminaliteit, oproepen tot jihad/terrorisme.
De wereld van een kind bevond zich in Nederland tot voor kort zich hoofdzakelijk tot thuis, school en de straat. Toezicht en opvoeding vinden dan ook in deze driehoek plaats (zie figuur bladzijde 3). Zodra er vanuit onze keten van toezicht signalen komen dat er dingen mis gaan rondom het kind, treedt de overheid naar voren.

De wereld van het kind ongekend groter met internet en sociale media
De entree van internet en sociale media vergroten de wereld van een kind op ongekende schaal. Bovendien volgen de ontwikkelingen van deze communicatie- en kennismogelijkheden elkaar razendsnel op. De verschillende stadsdelen doen er alles aan om in te kunnen spelen op deze "nieuwe" en complexe wereld van onze jeugd. We beschikken als gemeente echter nog over te weinig instrumenten en capaciteit om op deze 'nieuwe' wereld van de jeugd in te kunnen spelen en er is behoefte om dit gecoördineerd te doen.

Stadsdeel Zuid deed een verkennend onderzoek naar de cyberwereld van de overlastgevende jeugd in Zuid. Van alle jongeren waarvan het veroorzaken van overlast in 2015 in Zuid bekend was bij team Jeugd en Veiligheid, zijn de openbare facebookpagina's in beeld gebracht en onderzocht, dit allemaal binnen hetgeen wettelijk is toegestaan: de facebookpagina's en de links tussen de pagina's mag wel, de inhoudelijke communicatie en/of likes mag niet. **De wetgeving rond onderzoek van open accounts is voor zover bekend uitsluitend gericht op commerciële doeleinden**.

Dit onderzoek bevestigde onze vermoedens dat de sociale media zorgen voor het ontstaan van een 'aparte' digitale wereld, die mogelijkheden biedt om zowel onze informatiepositie te vergroten als om jongeren weerbaarder te maken/beter in staat te stellen hoe ze hier mee om kunnen/moeten gaan.

Internet is net als thuis, school en op straat een pedagogisch werkveld. Ook op internet dienen jongeren zich te houden aan de geldende normen en waarden, regels en wetten. Het is dan ook logisch als de keten van toezicht en regie de virtuele wereld kan includeren en zich sluit rondom de nieuwe pedagogische vierhoek (zie figuur op bladzijde 3).

Presentatie
U wordt aan de hand van een presentatie mee genomen in de wereld van sociale media en krijgt hierbij uitleg over de uitkomsten van het verkennend onderzoek in stadsdeel Zuid. Naar aanleiding van de presentatie volgt een korte bespreking waarbij in ieder geval de onderstaande vragen centraal staan.

Vragen:
1. Verandert u samen met ons de pedagogische driehoek in een vierkant?
2. Geeft u akkoord om een stedelijk verkennend onderzoek met betrekking tot sociale media te doen?

Plan / verkennend onderzoek
Zoals gebruikelijk had er een plan van aanpak kunnen liggen, waar u over kunt besluiten. Wij verwachten die stap ook te kunnen zetten. We vinden het echter belangrijker om u reeds vanaf het begin van het proces mee te nemen en niet overhaast een uitgewerkt plan te maken, voordat u zich heeft uitgesproken over dit thema.

Ons doel is om gezamenlijk onze kinderen zoveel mogelijk te beschermen tegen directe gevaren en kwade invloeden, zoals we dat als overheid gewend zijn te doen in de "pedagogische driehoek": thuis, school en op straat. Onze wens is dat de overheid in de toekomst op dezelfde wijze, binnen de huidige kaders en regels (en wetten) jongeren "aanspreekt en waarschuwt" als het dreigt mis te gaan.
Op dit moment gebruikt iedere professional en ook jongerenwerkers sociale media om te communiceren met jongeren. Echter niet gecoördineerd. Iedere uitvoerder vraagt zich steeds af: Wat kan wel, wat kan niet? Hoe ver kan ik gaan? Dit vergt nader onderzoek. Onze welzijnsinstellingen willen dit graag samen verder uitwerken.

Daarom vragen we u om het opzetten van een wettelijk en maatschappelijk verantwoord plan voor de hele stad, waarin de virtuele wereld van onze jeugd gecoördineerd en vanzelfsprekend kan worden meegenomen in de preventie en aanpak van onze huidige jeugdproblematiek. De inhoud van het plan, waarvoor uitgebreider onderzoek verricht zal moeten worden, zal inzicht geven in welke tools er moeten worden ingezet op het gebied van sociale media en wat daarvoor nodig is. Het gaat om een stedelijk plan, waarin de risico's, kosten en alle eventueel bijkomende aspecten die bij erbij komen kunnen, worden uitgewerkt. U geeft derhalve akkoord om gezamenlijk (stadsdelen, OOV, OJZ en andere betrokkenen) voor een goede inventarisatie te zorgen en dit ter besluitvorming voor u op papier te zetten.

Meegezonden stukken: N.v.t.

Wijze van voorbereiding: In Zuid is de afgelopen maanden onderzoek gedaan naar sociale media-netwerken van de doelgroep van Jeugd & Veiligheid. De resultaten van dit onderzoek zijn vervolgens gepresenteerd in diverse gremia:

- Subdriehoek Zuid (15 februari 2016)
- Veiligheidscoördinatorenoverleg (3 maart 2016)
- Hoofden Bestuur & Organisatie (10 maart 2016)
- Beleidsoverleg Jeugd en Veiligheid (15 maart 2016)

Ingediend door: Sebastiaan Capel, stadsdeelvoorzitter Zuid en Marjolein van der Vlugt, hoofd Bestuur en

Gemeente Amsterdam
Bestuursdienst

Organisatie van stadsdeel Zuid

Behandelend ambtenaar: [redacted]

Toestelnummer: [redacted]

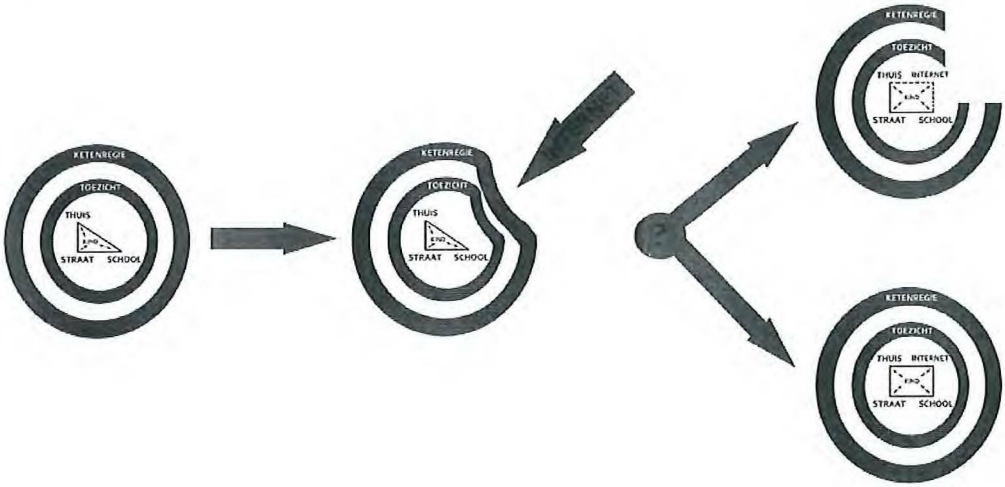

12

Gemeente Amsterdam

Verkenning social media en jeugd&veiligheid

Aan Burgemeester en stadsdeelvoorzitters

Van [redacted] (ambtelijk opdrachtgevers M.J.M. van der Vlugt-Smit en R. IJzelendoorn)

Datum November 2016

Aanleiding

Eind 2015/ begin 2016 is er in stadsdeel Zuid een onderzoek gedaan op het gebied van jeugd & veiligheid en social media. De aanleiding voor dat onderzoek was het beeld dat jeugdoverlast en criminaliteit de afgelopen jaren is verminderd, maar het gevoel bestond dat er een online wereld is waar zich meer afspeelt. Er is gekeken naar het online jongerennetwerk op basis van openbare Facebookprofielen, afgezet tegen het bestaande netwerk zoals dat bekend was bij het stadsdeel op basis van informatie vanuit het jongerenwerk. Het onderzoek liet zien dat er online veel meer onderlinge verbindingen zijn dan uit de 'straatinformatie' bekend was. Nog los van de vraag hoe waardevol deze informatie is maakte het onderzoek vooral duidelijk dat er nu geen inzicht en kaders bestaan voor het gebruik van social media als onderdeel van het jeugd & veiligheidswerk in de gemeente.

Op 9 mei 2016 werd hier een presentatie over gehouden tijdens het burgemeester/ stadsdeelvoorzittersoverleg. Er is gesproken over de pedagogische driehoek, de plekken waar de jongere beïnvloed wordt: school, thuis en de straat. Er is geadviseerd daar een pedagogische vierkant van te maken, met de toevoeging van het beïnvloedingsgebied social media. Er is afgesproken de (on)mogelijkheden van social media en jeugd & veiligheid verder te verkennen.

Opdracht

De mogelijkheden en onmogelijkheden verkennen van social media op het gebied van jeugd en veiligheid, gericht op bestrijding van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit. De verkenning heeft geleid tot voorliggend document, op basis waarvan u kunt besluiten hoe verder te gaan met social media en jeugd & veiligheid in de gemeente Amsterdam.

Kader

Deze verkenning richt zich op jeugd & veiligheid. De bijbehorende kaders, convenanten, beleidsdocumenten zijn onverkort van toepassing. De wijze waarop met informatie wordt omgegaan daarmee ook.

Proces

Ten behoeve van het onderzoek is gesproken met professionals: de politie, jongerenwerkers, medewerkers Jeugd & Veiligheid, communicatiespecialisten, wetenschappers op het terrein van social media, ICT/ data-specialisten van de gemeenten. Daarnaast is verkend wat er op andere

plekken binnen de gemeente wordt gedaan met sociale media en wat er bij andere organisaties wordt gedaan met social media en jongerenwerk.

Social media

Social media is een verzamelnaam voor alle internet-toepassingen waarmee het mogelijk is om informatie met elkaar te delen, zowel tekst als beeld. Dit kan zijn via websites (van LinkedIn tot een reactie geven op At5) of speciale apps, zoals Snapchat, Instagram of Whatsapp maar ook via games, denk aan PokemonGo, WordFeud of de Xbox. Social media is dus een breed begrip.

Verschillende doelgroepen gebruiken verschillende social media. De naam zegt het al: het is een plek waar men sociaal met elkaar in contact komt. Dat betekent ook dat er enige vorm van binding bestaat tussen de mensen die informatie delen met elkaar. Collega 's, familie, vrienden, of juist onbekenden van elkaar met binding over een bepaald onderwerp.

Sommige informatie is openbaar toegankelijk, andere niet. Een reactie op een website is doorgaans openbaar, maar ook vaak anoniem. Facebookaccounts van personen zijn al dan niet openbaar, afhankelijk van de privacy-instellingen. Whatsapp is alleen te lezen tussen de gebruikers zelf. De waarde van openbare informatie via social media moet daarom per situatie goed bepaald worden, evenals de toekomstbestendigheid er van: is het straks ook nog openbaar?

Er is onderzoek gedaan naar het gebruik van social media onder Nederlanders ouder dan 15 jaar. Uit het *Nationale Social Media Onderzoek 2016* van onderzoeksbureau Newcom Research & Consultancy blijkt het volgende:

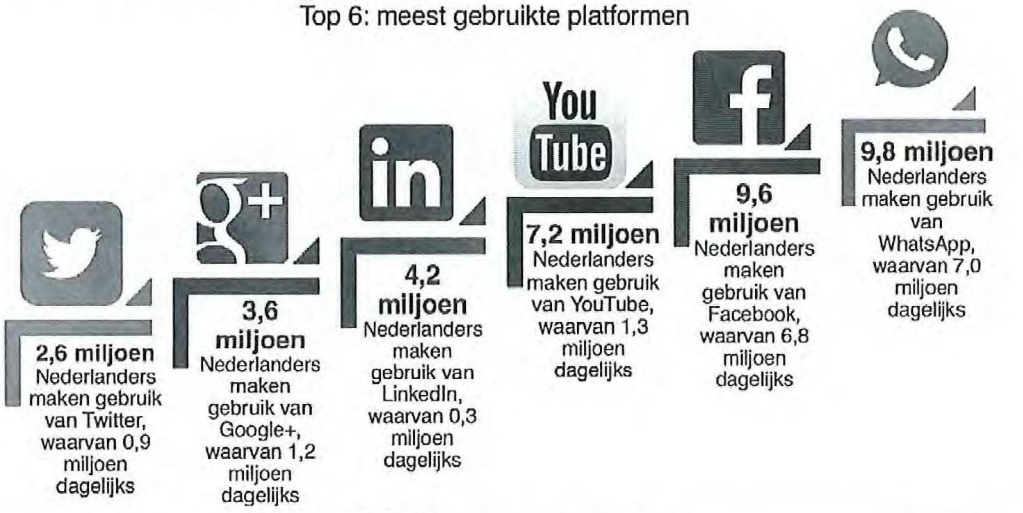

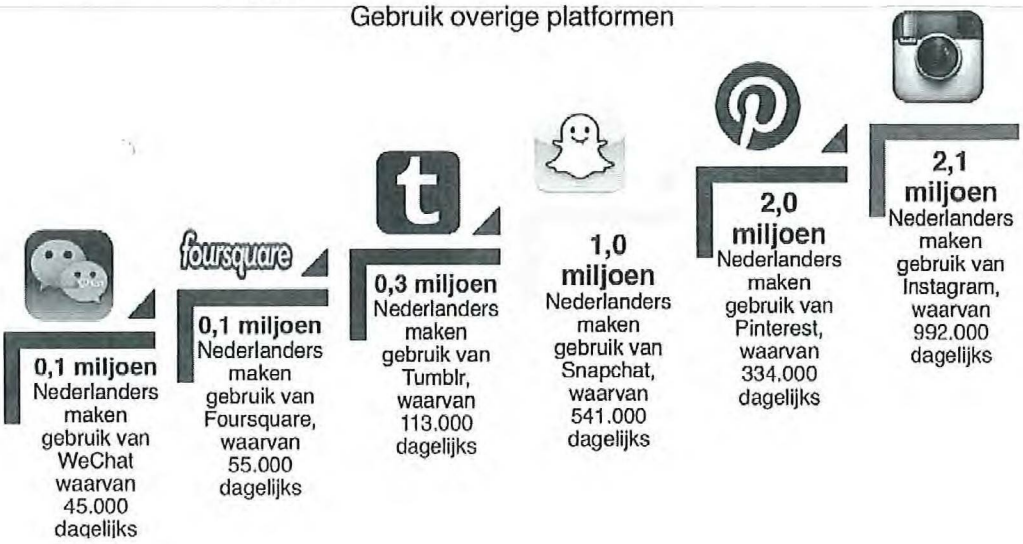

Wanneer doelgroepen op basis van leeftijd worden gescheiden is er een grove scheiding te maken in het gebruik van social media. Enkele feiten op een rij:

- Facebook groeit nog wel, maar dat komt vooral door gebruik onder ouderen (65+ en 80+). Een gevleugelde uitspraak van een jongere hierover: '*Facebook is something we all got in middle school because it was cool but now is seen as an awkward family dinner party we can't really leave'.*
- Twitter daalt, maar minder hard dan in 2015. Vooral jongeren haken af.
- LinkedIn groeit in aantal gebruikers maar dagelijks gebruik neemt af (met name 40+)
- Instagram en Snapchat groeien en worden met name gebruikt door jongeren (bijv. Instagram in 2016 58% 15-19 jaar en 24% 20-39 jaar)

Social media zijn (voor iedereen) een makkelijke, snelle en directe manier om in contact te staan en informatie te delen met anderen. Jongeren willen ergens bij horen, en social media bieden een platform. Jongeren kunnen er veel op delen, zowel leuke dingen als ook de minder leuke. Ze kunnen er hun imago opkrikken. Er is meestal geen toezicht van volwassenen/ ouders, is het er wel zoek je een ander platform. En ze moeten bij blijven, want zo snel als nieuwe mode zijn er ook nieuwe apps/ online games/ andere platformen. Dat geeft ook weer gespreksstof.

Risico 's voor jongeren

Social media worden door jongeren vooral als leuk ervaren. Maar er kleven risico 's aan zoals cyberpesten, grooming, identiteitsfraude, verslaving aan sociale media, ongewenste filmpjes en foto's die (vrijwel) niet meer van het internet zijn te verwijderen, etc. Niet al deze risico's worden in deze verkenning betrokken. We hebben ons geconcentreerd op de relatie met het hoofddoel van de aanpak jeugd & veiligheid, namelijk het tegengaan van jeugdoverlast -en criminaliteit. De andere risico's kunnen beperkt worden door met name voorlichting. Het gaat dan om de communicatie tussen (groepen) jongeren die kunnen leiden tot overlast en strafbare feiten in de echte wereld. Voorbeelden zijn zaken als ruzies tussen groepen op open internetpagina's, aangekondigde vechtpartijen of feesten, profielen met (verwijzingen naar) criminele activiteiten zoals wapens, drugs, discirminatie, etc.

Overigens zijn er sterke aanwijzingen dat social media/smartphonegebruik ook een positive invloed hebben op jeugdoverlast. Omdat jongeren nu meer 'digitaal rondhangen' ontmoeten ze elkaar minder opstraat (bureau Beke, [redacted]). Juist door dat hangen op straat ontstond overlast.

Wettelijke kaders

De Wet Bescherming Persoonsgegevens (wbp) kan van toepassing zijn op het gebruik van social media. Geplaatste social mediaberichten kunnen aangemerkt worden als "gepubliceerde persoonsgegevens", omdat een publicatie op social media volgens het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) gelijk is te stellen aan een openbare publicatie op het internet. Gesteld wordt wel dat de gepubliceerde informatie persoonsgegevens omvat. Persoonsgegevens zijn alle gegevens aan de hand waarvan een persoon kan worden geïdentificeerd. *Een persoon kan worden geïdentificeerd als degene die het persoonsgegeven gebruikt de persoon kan identificeren zonder een bijzondere inspanning te leveren.*

Door het snelgroeiende gebruik van social media heeft het CBP een richtlijn opgesteld over het gebruik van persoonsgegevens op het internet. In deze richtlijn wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen openbare profielen en afgeschermde profielen. Als de persoon zijn/haar profiel niet heeft afgeschermd, en deze dus openbaar is, wordt er volgens CBP toestemming gegeven voor het gebruik van de gegevens door derden.

Op social media gelden verder de normale wetten en regels, maar door de nieuwigheid en de snelheid van technische ontwikkelingen loopt de praktijk van bijvoorbeeld handhaving privacyregelgeving vaak achter de feiten aan. Daarom is het voor de overheid belangrijk om de geldende regelgeving altijd toe te passen. Op het gebied van de privacy betekent dit dat de gemeente niet ongevraagd en zonder duidelijk doel persoonsgegevens van burgers mag verwerken. Ook al is informatie in beginsel openbaar toegankelijk, dan nog dient de gemeente te voorkomen dat er stelselmatig rond een persoon informatie wordt verzameld. Dit geldt ook voor de politie. Alleen met een duidelijke verdenking mag zij gebruik maken van haar bevoegdheden om (besloten) sociale media kanalen af te tappen.
De mogelijkheden worden daarmee (terecht) ingeperkt. Aan de andere kant blijven er voldoende mogelijkheden over (zie verderop) en is er met instemming van burgers nog steeds een hoop nuttig gebruik van sociale media te realiseren.

Wat gebeurt er al?

- Politie
    - Facebook (elk wijkteam heeft eigen pagina), twitter (een deel van de wijkagenten).
    - zowel in contact staan, voorlichting alswel informatie verwerven.
    - www.vraaghetdepolitie.nl, een informatie-website gericht op jongeren, ook chatmogelijkheid. Insteek laagdrempelig.
    - Informatie zoeken en halen. In de toekomst wordt informatie halen op social media onderdeel van de groepsscan.
    - De politie mag social media 'afluisteren', maar alleen bij een verdenking van een strafbaar feit en na toestemming van de officier van Justitie. Kan niet worden ingezet voor overlast.
- Jongerenwerk
    - Gebruikt Facebook, whatsapp, instagram, websites voor contact met doelgroep.
    - zowel 1-op-1 als groepschats als aanvulling op contact op straat.
    - Om deelnemers te werven voor georganiseerde activiteiten.
    - inwinnen informatie over jongere en zijn of haar netwerk, maar ook het creeren van een 'smoelenboek'.
    - Soms worden jongerenwerkers door de jongeren toegelaten tot besloten groepen of profielen. Wanneer 'meegelezen' wordt over iets dat staat te gebeuren of cyberpesten wordt hier wel op ingegrepen.
    - Jongerenwijzer (www.jongerenwijzer.nl) is een platform waar jeugdwerkers terecht kunnen over onder meer richtlijnen. Het is afhankelijk van type jongerenwerk of en hoe er gebruik gemaakt wordt van social media.
- Halt
    - medewerkers geven les over online wereld.
- Scholen
    - Voorlichting in de les, dit verschilt per onderwijsinstelling.
    - in contact staan met leerlingen en ouders via social media, bijv via whatsapp.
    - Soms is er een social media plan aanwezig bij 'online brand'.
    - Soms is er een cyperpestprotocol aanwezig.
    - wens actiever te zijn op social media, signalen beter oppikken en weten wat er speelt, maar ook voorlichting.
- Gemeente
    - Communicatie via social media zoals Facebook, ook buurtpagina 's, twitter, etc.

- Online enquetes via social media.
- Diverse initiatieven zoals gebruikmaking social media bij handhaving op airbnb, top 600, datalab.
- De online aanpak radicalisering, bedoeld om de online weerbaarheid te vergroten, een podium te bieden aan personen met een verbindende boodschap, en zicht te krijgen op nieuwe ontwikkelingen. Het wordt geen online surveillance.
- Coosto : omgevings-/sentimentanalyse op basis van online openbare bronnen social media. Dit vergt echter veel mensenwerk wil je hier iets zinvols uit kunnen halen. Het is in het verleden bij de gemeente bijv. gebruikt bij crisis/ calamiteit.
- Monitoring en crowdcontrol bij grote evenementen als Sail en de Koningsdagapp.
- Leren van situaties, zoals project X Haren. Handhaving bij (illegale) evenementen.
- diverse collega's experementeren (er is niet 1 overzicht).

- Trainingen
  - Oa. aan overheid door professionals, bijv. Driekwadraat.
  - Qpido van Spirit doet veel aan de voorlichtingskant, bijv. mbt grooming.

Jeugd & veiligheid en social media

Er liggen voor de overheid, en specifiek de gemeente, meerdere kansen als het gaat om social media en jeugd. Social media kan helpen om context te verzamelen over (aankomende) incidenten, groepen of individuen of hierover te communiceren. Eerder werd al gesproken over de pedagogische driehoek en vierkant. De pedagogische driehoek (straat, school, thuis) zijn beinvloedingsplekken van de jongere. Met de komst van social media is het advies deze uit te breiden met social media naar een vierkant.
We maken het onderscheid tussen informatie halen en brengen. De mogelijkheden:

Informatie halen

- Online analyse groep (opzoeken vriendschap + interactie op Facebook en Twitter, open bronnen), zoals bij de pilot in Zuid is gedaan. Dit kan een hele nuttige functie zijn, die in het verlengde ligt van het informatieverzamelwerk dat jongerenwerkers op straat realiseren. Wel duidelijk maken waar de grenzen liggen m.b.t. tot privacy en tot stelselmatig observeren. Informatie verbinden aan andere aanpakken, zoals top 1000 en radicalisering.
- Online opsporing. Dit is het domein van politie en OM. Zij zullen de mogelijkheden t.a.v. sociale media zeker gebruiken, maar zijn daarbij strikt gebonden aan het wetboek van strafvordering. Gesloten bronnen kunnen alleen met toestemming van de OvJ worden onderzocht.
- Online Monitoren : Dit gaat om het bevragen van open social media zoals Twitter met algemene zoektermen als 'gevecht + Amsterdam '. Het programma Coosto wordt ook door de gemeente gebruikt bij crisis en sociale onrust om snel een beeld te hebben van wat er leeft)
- Online oproep tot informatie (reactief, n.a.v. incident, zowel politie als jongerenwerk). Voorbeelden hiervan zijn al operationeel zoals Burgernet en Meld Misdaad Anoniem. Dit zou specifieker op jeugdigen toegepast kunnen worden, via kanalen waar zij al op zijn aangesloten.
- Online melden mogelijk maken (Facebook, whatsapp) – wel relatie opbouwen en snel reageren, anders niet geloofwaardig. Denk ook aan laagdrempelig maken, bijvoorbeeld via jongerenwerk of websites als www.vraaghetdepolitie.nl
- Crosschecken informatie verkregen van jongeren op straat
- Ter identificatie (foto's van internet gebruiken in smoelenboek)

- Toekomst: groepsscan sociale media check
- Verrijken van informatie over buurt
- Informatie over (aankomende) gebeurtenissen

Los van de privacyaspecten hebben de mogelijkheden om online informatie te halen nog een kanttekening: online kun je op basis van open bronnen altijd maar een deel van de informatie krijgen: Je weet niet wat je niet hebt en hoe waardevol het is wat je wel hebt. Een online relatie kan bijvoorbeeld iets anders betekenen dan het lijkt. Informatie online halen moet dus altijd in combinatie met de andere informatiebronnen geschieden.

Informatie brengen/ plekken om in contact te komen met jongeren

- Whatappgroep jongerenwerkers voor bijvoorbeeld activiteiten, actualiteiten of bespreken bepaalde onderwerpen.
- Whatsappgroep ouders /jongeren van klas / school gebruiken, via de beheerder boodschappen verspreiden als van toepassing.
- Buurtwhatsappgroep opzetten voor snelle meldingen.
- www.vraaghetdepolitie.nl als plek om informatie te brengen en via chatsessies.
- Facebookpagina 's, van zowel gemeente als juist andere kanalen waar veel jongeren op zijn aangesloten zoals social influencers.
- Youtube als plek om boodschappen uit te dragen. Liefst op plekken waar al veel jongeren zijn geabonneerd, denk ook aan bekende vloggers, rolmodellen.
- Opzet online vraagbaak jongerenwerk– contact houden met doelgroep, voelsprieten.
- Selectief opkopen reclameruimte voor specifieke doelgroep (voorbeeld waarschuwing aan doelgroepen ivm witte heroïne),selectie op basis van cookie-informatie of likes.
- Pushbericht via zendmasten, de wenselijkheid hiervan moet goed worden afgewogen en hangt sterk af van de boodschap.
- Twitterende wijkagenten.
- Online aanspreken op gedrag / verwijderen problematische content (politie), denk aan online georganiseerde (illegale) bijeenkomsten, evenementen, uitingen, etc. Telkens zal de juiste partij om te handelen bepaald moeten worden, soms jongerenwerk, soms politie, soms andere jongeren, soms gemeente. Doe dit zonder onderzoeksinformatie weg te geven of weg te nemen.
- Voorlichting op scholen of door jongerenwerk (aan jongeren en ouders) over de risico's van sociale media en om jongeren online meer weerbaar te maken. Maar ook hier zouden rolmodellen/ prominenten ingezet kunnen worden.

De sociale media van de gemeente zijn doorgaans niet de platformen waar veel jongeren op aangesloten zijn. Het is raadzaam vooral gebruik te maken van de platformen waar jongeren zich toch al op bewegen, in plaats van te investeren in het naar ons toe halen van jongeren. Subsidiepartners zouden hier zelfs op 'ingericht' kunnen worden.

Er zijn online heel veel mogelijkheden om op basis van open bronnen informatie te halen en naar doelgroepen te brengen. Het verwerven van informatie over mensen en hoe zij zich online bewegen wordt door diverse bedrijven al gedaan. Je kunt contactgegevens van hele specifieke doelgroepen kopen om je boodschap gericht te brengen waar je wil. Hierover bestaan nog maar weinig richtlijnen. Dit roept de vraag op hoever wij als gemeente moeten willen gaan, en wat

nodig is om ons werk goed te kunnen doen. Ons advies is om vanuit de gemeente het werk te richten op:

- Welke informatie moeten wij halen en brengen om jeugdoverlast te bestrijden en hoe reageren wij hier vervolgens op? (alleen 'need tot know' en geen 'nice to know').
- Hoe kunnen wij jongeren helpen zich online weerbaarder en veiliger te bewegen?

Er is nog een wereld te verkennen en ontdekken als het gaat om social media. Het is vooral iets waar we als gemeente handig in kunnen worden, door het te doen. Vanwege de kwetsbaarheid van social media en omgang met informatie is het goed om met elkaar uitgangspunten te bepalen.

Uitgangspunten

Het doel van het benoemen van deze uitgangspunten is deze vast te houden bij verdere stappen en uitvoering op het gebied van social media. Het is een start, ze kunnen gaandeweg ontwikkeld worden. De uitgangspunten zijn te koppelen aan de drie kernwaarden van de gemeente Amsterdam: open, actief en integer.

- We verkrijgen en gebruiken informatie altijd op integere wijze en zijn open op de manier waarop we dat doen;
- Pas de offline kaders toe op de online situatie: Hoe zou je de informatie hebben verkregen/ gebruikt als de online wereld er niet was geweest?;
- Informatie die we halen uit social media kan als aanvulling gebruikt worden op bestaande informatie en dient altijd getoetst te worden aan de gehele pedagogische vierkant: social media, school, thuis en straat;
- Zoek het juiste platform waar je doelgroep zich al bevindt om een boodschap te zenden;
- Begrip voor de wereld van jongeren is kennis over waar zij zich bewegen, op dat moment;
- Online contact met jongeren is een mogelijkheid, maar direct contact blijft altijd nodig;
- De online wereld is 24/7 beschikbaar, professionals hoeven echter niet 24/7 beschikbaar te zijn. Help ze hierbij als nodig.

De mogelijkheden

- Ambtenaren en vooral de professionals die met jongeren werken dienen basiskennis te hebben:
  - Over wat social media is en hoe jongeren het gebruiken.
  - Wettelijke kaders.
  - Hoe je het kunt en moet gebruiken in het werk (dit moet realistisch en ethisch verantwoord zijn), daadwerkelijk toepassen in het werk.
  - En deze kennis moet actueel blijven!
- Voorlichting over social media(gebruik)
  - Is nu nog niet overal een geintergreerd onderdeel van het werk in de gemeente en partners. Het gebeurt wel: Een deel van de scholen, jongerenwerk en soms andere organisaties doet dit wel al, maar iedereen op zijn eigen manier. De winst zit hem in een gestructureerd programma met voorlichting over social media, de risico 's en kennis over privacy aan zowel jongeren, ouders als professionals.
- De uitgangspunten met elkaar hanteren en verder ontwikkelen.

Onderzocht maar minder toepasbaar:

- Programma 's als Coosto geven slechts een deel van de informatie, en lijken daarmee vooral een tijdsinvestering waar je een klein deel informatie uithaalt. Het kan in enkele

gevallen een nuttige toevoeging zijn, maar het is goed er van bewust te zijn dat de opbrengst beperkt is en veel handwerk vergt.

Samenvatting en conclusies

De aanleinding van deze verkenning, waarbij het online netwerk van bestaande groepen in kaart is gebracht, blijkt een van de mogelijkheden die er zijn voor de toepassing van social media in het jeugd& veiligheidsdomein. Het is duidelijk dat sociale media een belangrijke rol hebben in het leven van jongeren. Hun gedrag op de sociale media kan leiden tot (informatie over) overlast of criminaliteit op straat. Daarmee zijn de sociale media –naast de thuissituatie, de school en de straat- ook een belangrijk beinvloedingsgebied om ongewenst gedrag en overlast door jongeren tegen te gaan en te voorkomen.

Er zijn grofweg twee manieren waarop de sociale media een rol kunnen spelen; om informatie te halen en om informatie te brengen. Gezien de risico's van privacyschending bij het zoeken van informatie over jongeren is het noodzakelijk om aansluiten op de kaders voor informatie-verzameling in de offline wereld. Dat betekent dat vooral de professionals die direct in contact staan met jongeren de sociale media goed kunnen gebruiken voor de relatie met de doelgroep, maar alleen met medeweten en instemming van de jongeren zelf.

Betrokken instanties als jongerenwerk, politie, hulpverleners en gemeente doen allemaal 'wel iets' op sociale media, maar het is nog beperkt, geframenteerd en vaak afhankelijk van de inzet van individuele professionals. De meesten weten wel hoe het technisch werkt, maar hebben nog onvoldoende beeld van wat jongeren er mee doen en welke grenzen er zijn ten aanzien de privacy.

Ten aanzien van het brengen van informatie zullen de mogelijkheden steeds beter op de doelgroepen en individuen van het Jeugd & veiligheidsbeleid kunnen worden toegesneden. Dit vraagt wel om bewust zijn, creativiteit en ontwikkeling van mogelijkheden.

Daarom is het voorstel om als gemeente meer te investeren in het kennisniveau van de professionals en hen te faciliteren (met middelen en kaders) om de sociale media te gebruiken om overlast op straat en criminaliteit te voorkomen. Starten met een gemeenschappelijke basis en dit verder ontwikkelen. Het is duidelijk dat het onderdeel van het werk is, maar verder geprofessionaliseerd moet worden.

Concrete voorstellen voor directe uitvoering of verdere verkenning

- Stadsdelen met partners een 'social media scan' laten doen: waar staan wij met elkaar, wat doen we al op het gebied van informatie halen/ brengen, waar liggen nog kansen?
- Training social media en jeugd voor alle medewerkers jeugd & veiligheid en voor de professionals die in direct contact staan met de jongeren, zoals jongerenwerk, straatcoaches, wijkagenten. Output is dat het gehele netwerk weet hoe social media benut kan worden in de bestrijding van jeugdoverlast. De training moet gericht zijn op het verwerven van kennis over sociale media maar vooral praktische toepasbaarheid van het halen en brengen van informatie, denk aan mogelijkheden en beperkingen bij het in kaart brengen van een online netwerk, personen of de mogelijkheden m.b.t. plegen van online interventies.
  Het voorstel is deze training bij alle betrokken jeugd & veiligheidsmedewerkers van de gemeente te verzorgen, opdat medewerkers op gelijke vlieghoogte kunnen starten en ervaringen kunnen delen. Hierna kan dan gekeken worden naar toepasbaarheid van de training voor de rest van het netwerk.

- Een brainstorm organiseren om de J&V-medewerkers, jongerenwerk en politie verder te laten uitwerken wat hun mogelijkheden zijn in de pedagogische vierhoek en dit toe te passen.
- Via bestek/ subsidierelaties sturen op gebruik van social media in het jongerenwerk en hen faciliteren. Dit door J&V medewerkers laten uitwerken. Advies is klein beginnen en ook ideeen jongerenwerk hierbij te benutten, en op basis van ervaring dit verder te ontwikkelen.
- In beeld krijgen op welke online plekken jongeren zich bewegen, en waar wij, al dan niet via andere organisatie/ bedrijven, in contact kunnen komen met hen. Creatief zijn hierin, denk aan bijv. bekende vloggers, social influencers, actuele games zoals PokemonGo. En uiteraard vooral in contact staan met jongeren zelf om hun (online) leefwereld te kennen.
- Social media expliciet onderdeel laten zijn van het convenant J&V.
- Social media onderdeel te laten zijn van het jeugd & veiligheidsbeleid.
- Aansluiting met andere programma 's en ontwikkelingen op het gebied van social media, denk aan online aanpak radicalisering
- Advies: verder laten onderzoeken of er meer nodig is op het gebied van voorlichting.

13

Gemeente Amsterdam

Overleg burgemeester-voorzitters –december 2016

Portefeuille	Burgemeester en stadsdeelvoorzitters
Agendapunt:	
Onderwerp:	Sociale Media en Jeugd & veiligheid
Type beslissing	1. Bespreken Verkenning social media en Jeugd & veiligheid 2. Akkoord te gaan met de voorgestelde vervolg stappen
Korte toelichting:	Korte toelichting op de gevraagde beslissing

Aanleiding
Op 9 mei 2016 is tijdens het overleg BM/SDVZ-ers een presentatie gehouden over sociale media en over een onderzoek naar het onlinenetwerk van overlastgevende groepen in Zuid. Naar aanleiding hiervan is de volgende opdracht gegeven aan Stadsdeel Zuid en OOV.

Opdracht
De mogelijkheden en onmogelijkheden verkennen van social media op het gebied van jeugd en veiligheid, gericht op bestrijding van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit.

Samenvatting en conclusies

Social media als vierde beinvloedingsgebied
Het is duidelijk dat sociale media een belangrijke rol hebben in het leven van jongeren. Hun gedrag op de sociale media kan leiden tot (informatie over) overlast of criminaliteit op straat. Daarmee zijn de sociale media –naast de thuissituatie, de school en de straat (=de pedagogosiche driehoek)- ook een belangrijk beinvloedingsgebied om ongewenst gedrag en overlast door jongeren tegen te gaan en te voorkomen. Met social media erbij wordt de pedagogische driehoek een vierkant.

Wat kan je met social media?
Er zijn grofweg twee manieren waarop de sociale media een rol kunnen spelen;

- om informatie te halen
- om informatie te brengen.

Gezien de risico's van privacyschending bij het zoeken van informatie over jongeren is het noodzakelijk om aansluiten op de kaders voor informatie-verzameling in de offline wereld. Dat betekent dat vooral de professionals die direct in contact staan met jongeren de sociale media goed kunnen gebruiken voor de relatie met de doelgroep, maar alleen met medeweten en instemming van de jongeren zelf. Social media is altijd een aanvulling op andere informatie.

Wat gebeurt er al?
Betrokken instanties als jongerenwerk, politie, hulpverleners en gemeente doen allemaal 'wel iets' op sociale media, maar het is nog beperkt, geframenteerd en vaak afhankelijk van de inzet van individuele professionals. De meesten weten wel hoe het technisch werkt, maar hebben nog onvoldoende beeld van wat jongeren er (actueel) mee doen en welke grenzen er zijn ten aanzien de privacy.

Ten aanzien van het brengen van informatie moeten de mogelijkheden steeds beter op de doelgroepen en individuen van het Jeugd & veiligheidsbeleid worden toegesneden. Dit vraagt wel om bewust zijn, creativiteit en ontwikkeling van mogelijkheden.

Voorgestelde vervolgstappen
Het voorstel is om als gemeente meer te investeren in het kennisniveau van de professionals en hen te faciliteren (met middelen en kaders) om de sociale media te gebruiken om overlast op straat en criminaliteit te voorkomen. Concrete vervolgstappen zijn:

- Per stadsdeel met partners een 'social media scan' uitvoeren om de huidige situatie per stadsdeel inzichtelijk te maken: waar staan het stadsdeel en de partners nu?
- Training social media en jeugd voor alle medewerkers Jeugd & veiligheid en voor de professionals zoals jongerenwerk, straatcoaches, wijkagenten. Output is dat het netwerk weet hoe social media benut kan worden in de bestrijding van jeugdoverlast.
- De training voor medewerkers start dit jaar, financiële dekking is gevonden via stadsdeel Zuid.
- Een brainstorm organiseren om de J&V-medewerkers, jongerenwerk en politie verder te laten uitwerken wat hun mogelijkheden zijn in de pedagogische vierhoek en dit toe te passen.

Andere vervolgstappen die nog om uitwerking vragen zijn:

- Via bestek/ subsidierelaties sturen op gebruik van social media in het jongerenwerk en hen faciliteren.
- Social media expliciet onderdeel laten zijn van het convenant J&V.
- verder laten onderzoeken of er meer nodig is op het gebied van voorlichting.

De verdere uitwerking van social media binnen het jeugd –en veiligheidswerk zal een continuproces zijn. Om houvast te geven zijn uitgangspunten in de verkenning geformuleerd.

Meegezonden stukken:	N.v.t.
Wijze van voorbereiding:	Afgestemd in het beleidsoverleg Jeugd en Veiligheid. :
Ingediend door	Sebastiaan Capel, stadsdeelvoorzitter Zuid en de burgemeester
Behandelend ambtenaar:	[redacted]
Toestelnummer:	[redacted]